

Рецензия за ОНС „Доктор“

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. д-р Георги Т. Томов, д.м.

Катедра по Пародонтология и заболявания на оралната лигавица, ФДМ, МУ - Пловдив

Назначен със заповед № Р-109-393/07.09.2023 г. за член на научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 7.2. *Дентална медицина* в докторска програма „*Терапевтична стоматология*“

Автор: *ЦВЕТАЛИНА ИВАНОВА ГЕРОВА-ВАЦОВА*

Форма на докторантурата: редовна форма на обучение

Катедра: Пародонтология и дентална имплантология, ФДМ при МУ - Варна

Тема: *ИЗСЛЕДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА АВТОГЕННА, БОГАТА НА ТРОМБОЦИТИ ПЛАЗМА ПРИ РЕГЕНЕРАТИВНА ТЕРАПИЯ НА ВЕРТИКАЛНИ КОСТНИ ДЕФЕКТИ*

Научен ръководител:

ПРОФ. Д-Р СТЕФАН ВАСИЛЕВ ПЕЕВ, Д.М.Н.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Прегледът на документите показва, че процедурата по отчисляването на докторанта и процедурата по обявяване на защитата са спазени, документите са подготвени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински Университет – Варна.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р ЦВЕТАЛИНА ИВАНОВА ГЕРОВА-ВАЦОВА се дипломира през 2017 г. във Факултета по дентална медицина към Медицински Университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“ – Варна, придобивайки магистърска степен „Лекар по дентална медицина“. Същата година започва работа като редовен асистент в катедра „Пародонтология и дентална имплантология“, а от 01.06.2023 г. е Административен асистент на същата катедра. През 2023 г. придобива специалност по Пародонтология и заболявания на оралната лигавица. Във връзка с дисертационния труд кандидатът е публикувал **5 пълнотекстови статии**.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Актуалността на разработваната в дисертационния труд тематика е извън всякакво съмнение. През годините разработването и внедряването в практиката на усъвършенствани биоматериали значително подобри резултатите от приложението на регенеративната терапия на вертикалните костни дефекти в пародонталната хирургия. Днес се използват разнообразни по състав и структура бариерни мембрани, костно-възстановителни материали, различни растежни фактори и комбинации от тях. Наред с утвърдените вече ксеногенни биоматериали, широко се използват и автогенни биоактивни материали, каквато е богатата на тромбоцити плазма (PRP). Съществуват обаче и множество противоречия, породени от предимствата и недостатъците на различните биоматериали, с които се комбинира богатата на тромбоцити плазма, а оттам и необходимостта от допълнителни изследвания върху резултатите от приложението на автогенна PRP при регенеративна терапия на вертикални костни дефекти, както самостоятелно, така и в различни комбинации.

По този начин поставената цел и формулирането на задачите за нейното постигане, са целесъобразни.

4. Познание на проблема

Литературният обзор към дисертацията е конспективен, макар да се опира на 396 цитирани изследвания. В шест глави дисертантът разглежда последователно всички основни проблеми като регенеративната терапия на вертикални костни дефекти при пародонтит, както и материалите за нейното осъществяване - бариерни мембрани (нерезорбируеми и резорбируеми), костно-възстановителни материали (автогенни, алогенни, ксеногенни и алопластични), автогенната, богатата на тромбоцити плазма (PRP) и емайловите матриксни деривати (EMD). Отделено е специално място на приложение на СВСТ в пародонтологията, като основен параклинически метод, ползван от дисертанта в разработката. Може да се заключи, че д-р Герова-Вацова е добре запозната с проблема.

5. Методика на изследването

Целта е ясно формулирана, а трите задачи (с две подзадачи) за нейното разрешаване – логично и подбрани и описани. За решаването им е използван достатъчен по обем клинически материал (Включени са 48 случая от общо – 30 пациенти от мъжки и женски пол, разпределени на случаен принцип в четири групи). В първа група са включени вертикалните костни дефекти, при които ще се проведе регенеративна терапия с автогенна, богатата на тромбоцити плазма. Във втора група са включени вертикални костни дефекти, при които ще се проведе регенеративна терапия с емайлови матриксни деривати. В трета група са включени вертикални костни дефекти, при които ще се проведе направлявана тъканна регенерация само с бариерна мембрана. В четвърта група са включени вертикални костни дефекти, при които ще се проведе направлявана тъканна регенерация с бариерна мембрана и автогенна, богатата на тромбоцити плазма. С помощта на конично-лъчев томограф е направен триизмерен рентгенов образ на всеки пациент, с цел да се локализируют и измерят параметрите на всички вертикалните костни дефекти непосредствено преди регенеративната терапия. За изпълнението на задачите се прави съпоставка на вертикалните костни дефекти (клинически и параклинически) непосредствено преди и 6 месеца след извършване на регенеративна терапия. Статистическата обработка на резултатите сочи, че при всички изследвани пациенти от четирите групи се установява статистически значимо придобиване на клиническо ниво на прикрепване и статистически зна-

чимо редуциране на разстоянието от ЕЦГ до три реперни точки на костния дефект (СВСТ показатели „А“, „В“ и „С“).

Методите и схемата на провеждане на проучванията са изчерпателно описани. Правилно са подбрани използваните статистически методи, което е предпоставка за достоверността на направените изводи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 230 стандартни страници и е онагледен с 93 таблици, 86 фигури, 3 уравнения и съдържа 26 приложения. Цитирани са 396 литературни източници, от които 6 на кирилица и 390 на латиница.

Дисертацията започва с литературен обзор по проблема, който е компетентно написан и информативен. Обзорът свързва дискутабилните моменти при приложението на автогенни биоактивни материали, каквато е богата на тромбоцити плазма (PRP) с целта и задачите, формулирани от докторанта.

След формулиране на целта и трите задачи (с две подзадачи), дисертантът излага последователно материалите и методите, използвани в дисертационния труд. Резултатите от клиничните, параклинични и статистически изследвания, получени при изпълнение на задачите са коректно описани и придружени от добре структурирани таблици и фигури (част от които представляват снимков материал).

Считам, че при разработката на дисертацията, са получени достатъчно съществени резултати, чийто характер може да се определи като обогатяване на съществуващите знания относно приложението на различни биоактивни материали (самостоятелно и в комбинации) при регенеративна терапия на вертикални костни дефекти. Обсъждането на резултатите има синтетичен характер и разкрива логичната връзка между тях. Направена е съпоставка между данните от собствените изследвания и намерените аналогични резултати в литературните източници. Направените изводи са достоверни и отразяват в голяма степен приносите на разработения труд.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Формулирани са три оригинални приноса и четири с потвърдителен характер, които приемам. Сред оригиналните приноси на дисертационния труд е първото по рода си изследване на ефективността от приложението на направлявана тъканна регенерация с бариерна мембрана и автогенна, богата на тромбоцити плазма при вертикални костни дефекти. За първи път се сравняват клинични и СВСТ резултати от самостоятелно приложение на автогенна, богата на тромбоцити плазма (PRP) и емайлови матриксни деривати (ЕМД), както и приложението на бариерна мембрана самостоятелно и на бариерна мембрана и автогенна, богата на тромбоцити плазма (PRP) при регенеративна терапия на вертикални костни дефекти.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с дисертационния си труд д-р Герова-Вацова е публикувала пет пълнотекстови статии на английски език. Тъй като публикациите са направени в периода 2019-2023 г., няма данни те да са цитирани и тепърва ще се преценява тяхното въздействие, но отчитайки акту-

алността на темата, предполагам, че те ще привлекат вниманието на специализираната аудитория.

9. Лично участие на докторанта

Личното участие на докторанта в работата, получени резултати и формулираните приноси са без съмнение. Всички клинични изследвания и интервенции са извършени в базата на Университетския медико-дентален център към Факултета по дентална медицина на МУ-Варна през периода от август 2022г до юли 2023г. от докторанта.

10. Автореферат

Представеният автореферат отразява в синтезиран вид структурата и съдържанието на дисертационната разработка.

11. Критични забележки и препоръки

Тъй като докторантурата има известни времеви ограничения, които не позволяват да се наблюдават и анализират включените в изследването пациенти за по-дълъг период от време, някои от изводите могат да претърпят корекции. В този смисъл препоръчвам на д-р Герова-Вацова да продължи наблюденията си върху същите пациенти, както и да публикува периодично актуализираните данни.

12. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Смятам, че докторантът Ц. Герова-Вацова, който демонстрира в своята дисертационна разработка наистина добро познаване на основния методологически инструментариум, нужен за анализ на подобна тематика, може и трябва да продължи своите бъдещи изследвания в тази насока. За най-важен принос на нейната работа аз считам сравнението (клинични и СВСТ) на резултатите от самостоятелно приложение на автогенна, богата на тромбоцити плазма (PRP) и емалови матриксни деривати (ЕМД) при регенеративна терапия на вертикални костни дефекти. Много важно за популяризирането на тази ценна за пародонтологията работа е активното информиране на колегите, което може да бъде под формата на лекция/практически курс към програмата за продължаващо обучение на БЗС.

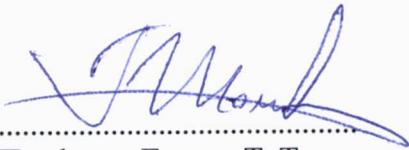
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката** и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Варна. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на МУ – Варна.

Дисертационният труд показва, че докторантът **ЦВЕТАЛИНА ИВАНОВА ГЕРОВА-ВАЦОВА притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения, като **демонстрира** качества за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на ЦВЕТАЛИНА ИВАНОВА ГЕРОВА-ВАЦОВА в докторска програма „Терапевтична стоматология“.

02. 11. 2023 г.

Рецензент:
Проф. д-р Георги Т. Томов, д.м.